



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum de vna religione possit aliquis transire ad aliam? 8

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Patet ergo quòd hic timor stultus est: puta, sicut aliquis timeret haurire aquam, ne flumen deficeret.

[Ad Tertium sicut ad Primum]

ARTIC. VIII.

915

Virum liceat de vna religione transire ad aliam?

4. d. 27.

9. 2. ar. 3.

9. 1. ad 3.

Et d. 28.

9. 1. ar. 4.

9. 2. ad 2.

* glos. in-

ter. n. 16.

¶ Octauum sic proceditur. Videtur, quòd non liceat de vna religione transire ad aliam, etiam arctiorem. Dicit enim Apost. ad Hebr. 10. Non deserentes collectionem nostram, sicut est consuetudinis quibusdam: gloss. * qui scilicet vel timore persecutionis cedunt, vel propria presumptione a peccatoribus vel imperfectis, vt iusti videantur, recedunt. Sed hoc videntur facere qui de vna religione transeunt ad aliam perfectiorem. Ergo videtur hoc esse illicitum.

in decre.

lib. 3. tit.

35. c. 5. à

med.

† causa

19. q. 2.

c. Man-

damus.

¶ 2 Præterea, Professio monachorum est arctior, quam professio regularium canonicorum: vt habetur extra de statu monachorum † & canonicorum regularium, c. Quod Dei timorem. Sed non licet alicui transire de statu canonicorum regularium ad statum monachorum. Dicitur enim in Decretis 19. † quæst. 3. Mandamus & vniuersaliter interdiciamus, ne quis canonicus regulariter professus, nisi, quod absit, publicè lapsus fuerit, monachus efficiatur. Ergo videtur, quòd non liceat alicui transire de vna religione ad aliam maiorem.

¶ 3 Præterea, Tandiu obligatur aliquis ad implendum quod vouit, quamdiu potest licitè illud implere: sicut si aliquis vouit continentiam seruare, etiam post contractum matrimonium per verba de presenti, ante carnalem copulam tenetur implere votum: quia hoc potest facere religionem intrando. Si ergo aliquis licitè potest transire de vna religione ad aliam, tenebitur hoc facere si ante hoc vouerit existens in seculo. Quod videtur esse inconueniens: quia ex hoc plerumque scandalum generari posset. Ergo non potest aliquis religiosus de vna religione transire ad aliam arctiorem.

SED

SED contra est, quod dicitur in Decr. 20. q. 4. † 20. q. 4. c. Virgines sacræ si pro lucro animæ suæ propter distri-
ctiorem vitam, ad aliud monasteriū pergere disposue-
rint; ibi denique commanere decreuerint: sancta sy-
nodus concedit. Et eadem ratio videtur esse de qui-
buscumque religiosis. Ergo potest aliquis licitè tran-
sire de vna religione ad aliam.

*virgines
sacræ.*

RESPONDEO dicendam, quòd transire de
religione ad religionem nisi propter magnam utilita-
tem vel necessitatem, non est laudabile. Tum quia ex
hoc plerumque scandalizantur illi qui relinquuntur.
Tum etiam quia facilius proficit aliquis in religione
quam consuevit, quàm in illa quam non consuevit, cæ-
teris paribus. Vnde in collationibus patrum abbas Ne-
storius dicit †, Vnicuique vile est, vt secundum pro-
positum quod elegit, summo studio ac diligentia ad
operis arrepti perfectionem peruenire festinet, & ne-
quaquam a sua, quam elegit semel professione disce-
dat. Et postea subdit †, rationem assignans: Impossibi-
le namque est vnum & eundem hominem simul vni-
uersis fulciri virtutibus. Quas si quis voluerit pariter
acceptare, in id incidere eum necesse est, vt dum om-
nem sequitur, nullam integrè consequatur. Diuersæ
enim religiones præminent secundum diuersa virtutum
opera. Potest tamen aliquis laudabiliter de vna
religione transire ad aliam, triplici ex causa. Primo
quidem zelo perfectioris religionis. Quæ quidem ex-
cellentia, vt supra dictum est †, non attenditur secun-
dum solam arctitudinem, sed principaliter secundum
id ad quod religio ordinatur, secundario verò secun-
dum discretionem obseruantiarum debito fini propor-
tionatarum. Secundo propter declinationem religio-
nis à debita perfectione: puta si in aliqua religione
arctiori incipiant religiosi remissius viuere, laudabi-
liter transit aliquis ad religionem etiam minorem, si
melius obseruetur. Vnde in collationibus patrum ab-
bas Ioannes † de seipso dicit, quòd à vita solitaria in
qua professus fuerat, transit ad minorem, scilicet eo-

*in collat.
14. c. 5. in
princ.*

*in collat.
14. c. 6.*

*q. præc.
ar. 6.*

*in collat.
19. c. 3. 5.
& 6.*

rum qui viuunt in societate, propter hoc, q̄ vita eremitaica cœperat declinare & laxius obseruari. Tercio propter infirmitatem vel debilitatem, ex qua inserdū prouenit, quòd non potest aliquis arctioris religionis statuta seruare, posset autem seruare statuta religionis laxioris. Sed in his tribus casibus potest esse differentia. Nam in primo casu debet quidem propter humilitatem licentiam petere, quæ tamen ei negari non potest: dummodo constet illam religionem esse arctiorem. Si uero de hoc probabiliter dubitetur, est in hoc superioris iudicium inquirendum: ut habeatur extra, de regularibus & transeuntibus * ad religionem, cap. licet. Similiter requiritur superioris iudicium in secundo casu; in tertio uero casu est etiam necessaria dispensatio.

in decr. l. 3. tit. 31. c. licet, et est. 18. in ord.

Ad primum ergo dicendum, quòd illi qui ad arctiorem religionem transeunt, non faciunt hoc presumptuose, ut iusti uideantur: sed deuote, ut iustiores fiant.

Ad secundum dicendum, q̄ utraque religio, scilicet monachorum & canonicorum regularium ordinatur ad opera uitæ contemplatiuæ: inter quæ præcipua sunt ea quæ aguntur in diuinis mysterijs, ad quæ ordinatur directe ordo canonicorum regularium, quibus per se cõpetit, ut sint clerici religiosi. Sed ad religionem monachorum non per se cõpetit, ut sint clerici, ut habetur in Decr. † 16. q. 1. Et ideo quamuis ordo monachorum sit arctior obseruantia, si monachi essent laici, liceret transire ab ordine monachorum ad ordinem canonicorum regularium: secundum illud Hier. ad Ruficum monachum *, Sic uiue in monasterio, ut clericus esse merearis. Non autem e conuerso: ut habetur in Decr. 16. quæst. 1. in Decret. inducto †. Sed si monachi sint clerici sacris mysterijs obsequentes, habent id quod est canonicorum regularium, cum maiori arctitudine. Et ideo transire licitum erit de ordine canonicorum regularium ad ordinem monachorum, petita tamen superioris licentia, ut dicitur 19. q. 3. c. Statuimus *. Ad tertium dicendum, quòd utrum solenne quous

16. q. 1. c. 2. Nemo potest, et c. 6. alia causa. † De uiuendi forma à me. 20. 1. † 16. q. 1. c. Sic uiue. 19. q. 3. c. Statuimus.

quis obligatur minori religioni, est fortius, quam votum simplex, quo quis astringitur maiori religioni. Post votum enim simplex si contraheret aliquis matrimonium, non dirimeretur, sicut post votum solenne. Et ideo ille qui iam professus est in minori religione, non tenetur implere votum simplex quod emi sit de intrando religionem maiorem.

ARTIC. IX.

Utrum aliquis debeat alios inducere ad religionem intrandum?

916

AD nonum sic proceditur. Videtur, quod nullus debeat alios inducere ad religionem intrandum. Mandat enim Beatus Benedictus † in regula sua, quod venientibus ad religionem non sit facilis præbendus ingressus: sed probandum est, an spiritus ex Deo sint. Et hoc etiam docet Cassianus in quarto lib. de Institutis * cœnobiorum. Multo ergo minus licet aliquem ad religionem inducere.

quo. 3. n.
11. c. 14.

† cap. 58.

* 14 c. 3.

¶ 2 Præterea, Matth. 23. Dominus dicit, Væ vobis qui circuitis mare & aridam, ut faciatis vnum profelytum; & cum factus fuerit, facitis eum filium gehennæ duplo, quam vos. Sed hoc videntur facere, qui homines ad religionem inducunt. Ergo videtur hoc esse vituperabile.

¶ 3 Præterea, Nullus debet aliquem inducere ad id quod pertinet ad eius detrimentum. Sed ille qui inducit aliquem ad religionem, quandoque ex hoc incurrit detrimentum: quia quandoque sunt obligati ad maiorem religionem. Ergo videtur, quod non sit laudabile aliquos inducere ad religionem.

SED contra est, quod dicitur Exod. 26. Cortinam trahat. Debet ergo vnus homo alium trahere ad Dei obsequium.

RESPONDEO dicendum, quod inducentes alios ad religionem non solum non peccant, sed magnum præmium merentur. Dicitur enim Iac. vlt. Qui conuerſi fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, saluabitur.

Bbb 4 animam